

najlepše priznanje zboru za njegove zmožnosti. Seveda tudi vencev ni manjkalo v znak priznanja.

Zadnji koncert.

V Sisku se je vršil zadnji koncert na tej zelo uspešni turneji. V sredo 11. marca se je pripeljal zbor tja ob 14. uri. Dasi je bilo skrajno slabo vreme, vendar so pričakovali naše pevce poleg zastopnikov UJU tudi mnogi zastopniki društev in precej občinstva z županom g. Mihelčičem, ki je imenom mesta pozdravil goste. Tamkajšnja pevska društva so zapela v kolodvorski čakalnici pozdravno pesem. Domače učiteljstvo je priredilo svojim tovarišem zakusko v Sokolskem domu. Tu jih je pozdravil sreski šolski nadzornik g. Rašković in učiteljica Milka Britoff.

Koncert se je vršil ob 9. uri in kljub slabemu vremenu je bila dvorana polna. Koncerta so se udeležili tudi učiteljski V. letnika iz Petrinja.

Tudi uspeh zadnjega koncerta ni zaostajal za drugimi, marveč jih je v marsičem celo nadkrilil. Navdušenja ni bilo ne konca ne kraja, in kako so si osvojili naši pevci srca vsega tamkajšnjega prebivalstva je pričalo razpoloženje na banketu, ki ga je priredila gostoma mestna občina. Mnogi govorniki so poudarjali težko delo in zasluge zboru in mu želeli še mnogo takih in še večjih uspehov, kot je bil uspeh v Sisku.

Odposlanih je bilo od tu ob zaključku turneje več zahvalnih brzojav, in sicer Nj. Vel. kralju Aleksandru, Nj. Vel. kraljici Mariji, predsedniku ministrskega sveta g. Živkoviću in ministru prosvete g. Maksimoviću.

Vrnitev.

Težko je bilo slovo iz raznih krajev. Povsod so gostitelji prigovarjali zboru naj ostane vsaj še en dan, toda program je bil začrtan in nespremenljiv. Vrnili so se v četrtek 12. marca.

Naši pevci so si osvajali srca bratov širrom naše lepe domovine Jugoslavije. S pesmijo so pohitili med nje in jih navduševali za lepo glasbeno umetnost, a kamor so šli, povsod so proslavili tudi vztrajnost, delavnost in požrtvovalnost učiteljskega stanu, ki se mu kaj rado očita od nekompetentnih strani nedelavnosti. — Pokazali so v naši prestolici pokazali v pokrajinskih mestih, kaj zmora vztrajno delo učiteljstva.

Uspeh ni izostal. Ne govorimo o lovorjih vseh venci, ako pomislimo, kako drugače bodo sodili učiteljevo delo in njegovo požrtvovalnost povsod, kjer so slišali naš zbor.

Bodite zahvaljeni za to delo naši pevci, bodi zahvaljen njihov dirigent Srečko Kumar, ki se nisi strašil truda, da si povzdignil pevski zbor UJU tako visoko in ga vodiš od uspeha do uspeha.

Dodatek k poročilu o beograjskem koncertu Pevskega zbora UJU.

V prejšnji številki „Učiteljskega Tovariša“ smo poročali o naravnost krasnem uspehu, ki ga je dosegel naš pevski zbor v Beogradu. Ker so vsled vesti, ki smo jih posneli po listih, izpadle nekatere podrobnosti, ki pa so bile za uspeh koncerta važne, prinašamo še naslednje poročilo:

Ze zadnji smo pisali, da so prenočevali naši pevci v Dačkem domu. Ob prihodu tjakaj jih je pozdravil podpredsednik UJU tov. Cvijović, šolski upravitelj na osnovni šoli kralja Aleksandra I., ki je zastopal obolelega predsednika tov. Rabrenovića.

V deputaciji pri g. ministru prosvete, ki jo je vodil tov. Cvijović, so bili tudi tov. Ivan Vouk in zastopnica učiteljskega pevskega društva »Marinković« tov. Stana Jovanovića. V imenu UJU je pozdravil g. ministra tov. Cvijović, v imenu ljubljanskega poverjenstva in Pevskega zbora UJU tov. Vouk, a v imenu pevskega društva »Marinković« tov. Jovanovića.

Minister prosvete g. Maksimović je namreč deputaciji izrazil priznanje učiteljstvu

za njegovo kulturno delo ter obljubil zboru moralno pomoč. Istočasno je tudi zastopnikom našega pevskega zbora povedal, da je nakazal zboru materialno pomoč v znesku 5000 Din. Za pomoč in priznanje izrekamo gospodu ministru najiskrenejšo zahvalo.

Tov. Vouk je po svojem pozdravu povabil g. ministra na koncert in mu izročil tudi program. G. minister se je radevolje odzval vabilu in posetil večerni koncert.

V četrtek 5. marca je bila sprejeta deputacija zbora pri g. predsedniku vlade, ki ga je v imenu UJU pozdravil tov. Cvijović in mu tolmačil zvestobo in vdanost učiteljstva namur kralju in državi ter istočasno poudaril, da dela učiteljstvo strogo v smislu kraljevega manifesta z dne 6. januarja 1929. V imenu ljubljanskega poverjenstva UJU je pozdravil g. predsednika vlade tov. Vouk, imenom Pevskega zbora UJU pa dirigent tov. Srečko Kumar, ki je podal tudi nekoliko najvažnejših podatkov iz zgodovine in delovanja zbora. Komunist g. E. Adamič, ki je bil tudi v deputaciji, je informiral g. predsednika o glasbenem pouku na učiteljskih.

Avdijsenca, ki je trajala 35 minut, je pokazala, da je bil g. ministrski predsednik zelo točno informiran o delovanju Pevskega zbora UJU.

Tudi pri načelniku beograjske mestne občine g. Nešiću se je javila deputacija tov. Vouka, Kumara in Milosava Jankovića, tajnika pevskega društva »Marinković«. Ista deputacija je posetila tudi g. ministra Serneca.

Poudariti moramo dejstvo, da sta bila pri organizaciji beograjskega koncerta zboru v veliko pomoč tovariša Dragoljub Ilić, predsednik in Milosav Janković, tajnik pevskega društva »Marinković«. Tov. Janković se je neumorno žrtvoval in posvetil vse svoje moči delu za naš pevski zbor in je njemu pripisati velik del zasluge, da je Pevski zbor v Beogradu tako lepo uspel.

Vsem, ki so kakorkoli pripomogli do tako krasnega uspeha naših pevcev v Beogradu, bodi izrečena najiskrenejša zahvala.

Zopet nova boniteta za češkoslov. učiteljstvo.

Zadnji »Vestnik« moravskega učiteljstva priobčuje v svoji zadnji številki z dne 17. februarja 1931. sledeče: Na seji ministrskega sveta z dne 6. junija 1922. je bilo sklenjeno, da se vsem državnim uslužbencem povrnejo potni stroški in najbrže tudi dnevnice, o priliki polaganja strokovnih izpitov. Dosedaj ni so cenili usposobljenostnega izpita tako visoko in učiteljstvo je moralo plačevati potne stroške iz svojega žepa tako, kakor je pri nas. Šele po mnogokratnem prizadevanju združenja češkoslovskega učiteljstva je ministrstvo prosvete v zvezi z ministrstvom financ sklenilo, da se povrnejo tudi učiteljstvu potni stroški o priliki polaganja usposobljenostnega izpita.

Tako se bodo naši severni tovariši prevajali k usposobljenostnemu izpitu brezplačno in bodo vsaj nekaj uric v letu uživali zopet brezskrbno dijaško življenje.

Iz češčine prevedel Kus Viljem.

Posojila daje,

petletna, državnim in samoupravnim uradnikom in upokojencem z najmanj desetletnim službovanjem, na podlagi njih plače ali pokojnine in zavarovalne življenske police, BEOGRADSKA ZADRUGA, banka in zavarovalnica — zastopstvo „TEHNA“, družba z o. z. — Ljubljana, Mestni trg 25/I. Telefon 25-80.

Splošne vesti.

NAPACNO POJMOVANJE IZVENSOLSKEGA DELA.

»Ni namen našega izvenšolskega delovanja, da pokažemo javnosti, koliko učiteljstvo izven šole dela, temveč je namen pokazati, koliko smo s tem delovanjem dvignili prosve to našega ljudstva in ga dvignili moralno in intelektualno«, te besede C. P. iz zadnjega uvodnega članka »Prosvete« št. 4. hočemo posebej poudariti, preden o naslovni temi povemo kaj več. Morda bi še pridejali besedam, »da pokažemo javnosti tudi še besede ali šolski oblasti«.

Od več strani prejemamo v zadnjem času poročila, da se pričena novo osveženi in pomnoženi pohod na izvenšolsko delo tudi tam, kjer dosedaj še ni imelo nobenega, ali ne dovoljnega razmaha. Hvalevredni so ti poročila, ako ne izhajajo iz napačnih pojmovanj, iz napačnih ambicij!

Navedemo naj nekaj primerov!

Na šoli učiteljujejo po večini starejše učne moči. Eden teh je spreten kmetovalec, ima vzorno urejen šolski vrt, s katerim že mnoga leta služi vsemu šolskemu okolišu v viden dvig vse sadjereje. Ta sigurno vrši silno receln del izvenšolskega dela. Pred nekaj leti novonamešeni šolski upravitelj pa bi želel prevzeti vrtnarstvo, ki je mnogoletni plod prvo imenovanega tovariša, zdaj naskrat sam, samo, da ima polje za, sedaj toliko naglaševano in zahtevano izvenšolsko delo. Potrudi se, v kraju obstoječe gospodarske institucije oživiti in reorganizirati po svoje, ostalemu tovarišu pa kratkomo odkaže druga polja izvenšolskega delovanja, češ, da sam ni telovadec, ne pevec, ne igralec na odru i. sl. V kratkem se že kažejo slabe posledice tega napačnega pojmovanja in pohoda na izvenšolsko delo, zlasti pa dve posledici: 1. trpi tovariško razmerje na šoli, 2. trpi uspeh izvenšolskega udejstvovanja učiteljstva.

Spet na drugi šoli, stoječi v trgu, ki razpolaga z lepim številom narodno prosvetnih in gospodarskih organizacij, delujejo tovariši in tovarišice, od katerih se je dobra polovica že vse doslej pridno udejstvovala pri raznih organizacijah. Ostala polovica pa se ne more odločiti, kam in kako, pritiska na upravitelja, naj jih upelje k takemu delu v tako organizacijo, ki jih ali ne moti v nedeljskem počitku, ali jih ne upreza v pretežno delo, ali jih ne sili v bližino nevspešnih članov itd. itd. V zadregi so vsi, upravitelj in ostali, kajti niti upravitelj, niti kdo drugi ni pooblaščen, niti dolžan, razpredelivati učiteljstva v razne panoge izvenšolskega dela službeno odrediti ali po svoje predlagati. Ne!

Vsak vesten tovariš je že doslej, ako seveda ni novinec, vršil ono izvenšolsko delo, ki je odgovarjalo njegovim zmožnostim in zanimanjem. Gotovo mu bo vsak tovariš, ki se že udejstvuje izven šole in pozna krajevne in prosvetne razmere, na izraženo željo rad dal potrebna pojasnila. Docela napačno bi pa bilo, pričakovati od že delujočih tovarišev, da bi morali ostalim še nedelujočim sami pripravljati in nuditi delno ali celotno pripravljene delovne terene. Dela pa se po prime, oziroma se je že moral poprijeti vsak po svoji lastni (ne šole oblastveni) odločitvi sam, in bi bilo obsojati, če upravitelj ali drug tovariš hoče, ali skuša koga »za lase vleči« k izvenšolskemu delu. Vsakomur svoboda pri izbiri izvenšolskega dela, bodisi glede pričetka, bodisi glede vrste, skupna ubranost pa na vsak način z vsemi sodelujočimi v načinu in obsega dela.

Iz več strani dobivamo tudi poročila, ki napravljajo vtisk, da gre posameznikom pri njihovem pohodu na izvenšolsko delo, preveč zaradi statistike, oziroma odloka banske uprave in s tem zvezane kvalifikacije. Kjer je vir in povod prosvetljanja to, ondaj ni idealov, zato tudi ne zaželenih uspehov! Še več: Ondi je boljše sploh ne začeti, kajti lažje

je z idealizmom novo delo pričeti, kakor pa vsled prisiljenosti pokvarjeno popravljati!

Tukaj naj nam bodo v svetel vzgled tovarišice, ki so delovali pod našemu narodu sovražno Avstrijo in so tvegali s tem svojo eksistenco ter tovariši, ki so delovali v dobi strankarsko razdrapanega parlamentarizma v naši državi in se niso ustrašili raznih posledic v menjavi režima. Danes — hvala Bogu — lahko delujemo in gradimo mirno vsi na prosvetnem, gospodarskem in nacionalnem polju, in sicer: prvo v šoli! drugo izven šole!

— Predsednik UJU g. Milan Rabrenović je prošle dni ponovno posetil g. ministra prosvete zaradi učiteljskih materialnih zadev.

— Mesečni prejemki. Pogostokrat se obrača članstvo na poverjenstvo in prosi, naj posredujejo pri računovodstvu, ker se ni prejelo mesečnih prejemkov. Pri posredovanju navadno izvedemo, da niso došli plačilni listi na računovodstvo pravočasno, t. j. do 5. vsakega meseca. V takem primeru računovodstvo ne more uvrstiti za dotično šolo prejemkov v redni seznam, ampak pridejo med zamudnike. Ker je postopek pri likvidaciji prejemkov kompliciran in mora preiti več oddelkov, prejmejo zamudniki svojo plačo navadno 14 dni kasneje. Če hočete torej dobiti svoje prejemke pravočasno, skrbite, da pravočasno predložite pravilno opremljene plačilne liste. Krivda leži v vas samih!

— Litijskim odbornikom. V soboto 21. t. m. pred zborovanjem odborova seja v beli dvorani. Začetek ob 8. uri. — Tajnica.

— »Bolgarske učiteljice«. Prav lepo od Vas, tov. Vodetova, da se potegujete za čast in pravice slovenskih učiteljic, toda moja zadnja notica o »bolgarskih učiteljicah«, ni kratila niti eno niti drugo. V kolikor sem omenjal, da bolgarske učiteljice niso domišljave, da ne zavzemajo dominantnega stališča nad kolegi, da se vse lahko poroče itd., to sem poročal popolnoma kronistično, brez vsakih komentarjev, najmanj pa s kakimi »namenji«, katere mi hočete podtakniti. — Tovarišica, tako je na Bolgarskem in poročal sem o tamkajšnjih razmerah ne pa o naših ali o kakih drugih! Do sedaj je bila vedno takana, da kadar je kdo poročal o eni stvari, se je vsebina nanašala edino na njo, ne pa na deset drugih. Zato mi je nerazumljivo, zakaj se čutite prizadeti, prikrajšani in užaljeni pri karakterizaciji bolgarske učiteljice. Zaradi jasnejšega razumevanja bom svojim noticam moral pripisati: »To ne velja za naše tovarišice!« — — — — — O p o m b a : Dopis je smatrati kot osebno zadevo pisca. — U r e d n

— Učiteljskemu domu v Mariboru je poslal g. Anton Brumen, šolski upravitelj v pok. v Ptuj znesek 100 Din, ker se zaradi izrednega snežnega viharja ni mogel udeležiti pogreba vzhodne tovarišice ge. Anke Womerjeve. Iskrena zahvala! — V Mariboru 16. marca 1931. — M. Kožuh, blagajnik.

— Belokranjsko učiteljsko društvo. Člani! Pojem zopet isto pesem v molakordih: »Plačajte članarino, ker blagajna je prazna in preganja nas dolg! — Začetkom marca sem poslala 12 šolam položnice, na katerih sem zaznamovala dolg posameznikov, pa se je izmed vseh opominjanih oglašil le en tovariš! Posnemajte ga! In tistim, ki so izstopili iz društva, pa niso poravnali članarine: naj vedo, da z izstopom se dolga ne plača! — K o r e n o v a.

— Radovljanski okraj! Te dni ste prejeli vsi statistične pole za izvenšolsko delovanje učiteljstva. Prosim, da vsakdo natančno izpolni vse rubrike, polo podpiše in naj jo izroči svojemu upravitelju. Tovariše upravitelje pa prosimo, da pole nemudoma odpošljejo predsedniku odseka za narodno prosveto tov. Pibrovca na Jesenice, ker mora biti statistika do Velike noči za naš okraj gotova. — Predsednik društva.

— Blejski otok in »Vintgar«. Dovolite g. urednik nekoliko pojasnila h gorenjemu naslovu. Podpisani sem spisal, izdal in zalo-

venskim skavtskim savezom, da so dobivale skavtske enote kraljeve nagrade in da so bile končno politične stranke s kraljevim ukazom razpuščene.

Ce hoče vsaka posamezna skavtska organizacija iz svoje mladine vzgojiti dobre državljane, ali je morda to kaj slabega? In to je vendar tisto, po čemer stremi organizacija v prvi vrsti. Nerazumljiva je tedaj vest (gl. notico začetkom članka), da so bolgarski učitelji, ki hočejo vendar vzgajati ljudi, »ki bodo zmožni delati za svojo državo«, načeloma proti skavtom, ki vendar hočejo isto. Tu je možno le to, da bolgarski učitelji in gotovo deloma tudi naši, skavtizma se ne poznajo dovoljno. V državah, v katerih so spoznali pravo vrednost skavtizma za državljansko in nacionalno vzgojo mladine, uživa skavtska organizacija vso podporo javnosti in države, ponekod je skavtizem celo podržavljen ali pa so na najvišjih vodilnih mestih močje, ki stoje ob enem tudi na najvišjih mestih v državi (Anglija, Rumunija, Češkoslovaška, Madžarska, Združene države ameriške, Irak itd.) Pri nas vrši najintenzivnejšo nacionalno vzgojo Sokol, ki je državna ustanova in zato je skavtska organizacija med prvimi pozdravila ustanovitve SKJ in ponovno priporočila svojemu članstvu vstop in sodelovanje pri Sokolu, v kolikor se to še ni že prejelo izvršilo. To tudi dovolj jasno ilustrira stališče našega skavtizma do Sokolstva, stališče, ki se z večji strani tendenciozno in popolnoma napačno razlaga.

Drugi člen skavtske obljube se glasi: »Obljubljam, da bom pomagal bližnjemu«. Ta člen in pa tretji skavtski zakon, ki zahteva nesebično ljubezen do bližnjega (najvaž-

nejša zahteva krščanske vere in tudi drugih veri) nalaga skavtu nesebično uslužnost in delanje dobrih del. O bolgarskih učiteljih, ki vzgajajo »nesebične ljudi« pa smo čitali, da so vsled tega proti skavtom. To je gotovo le napačno razumevanje. — Nesebičnost in dobra dela razlikujejo skavta od večine drugih ljudi, ki zahtevajo za vsako uslugo plačilo. Skavti pa so pripravljeni žrtvovati celo svoje življenje v korist bližnjemu. Vsako leto podeli skavtska glavna skupščina večim skavtom srebrn ali zlati red sv. Jurija za rešitev človeškega življenja; na poziv ljubljanske bolnice za oddajo krvi potrebnim bolnikom, pa se je odzvalo tudi mnogo skavtov-roverov, ki so pripravljani na to žrtev, in sicer brezplačno. Nagrada 400 ali 500 Din se razdeli med reveže. Mislim, da je to dovolj dokazov vzgoje k nesebičnosti potom skavtizma.

Tretji in zadnji člen skavtske obljube pa zahteva izpolnjevanje skavtskih zakonov. Po njih mora biti skavt resnično ljubezen, koristen, vljuden, usmiljen, poslušen, dobre volje, delaven, štedljiv, abstinent, nekadiček ter čist v vsem svojem življenju. Človek, ki skavtske zakone izpolnjuje, je gotovo značilen in mož na svojem mestu, torej ideal pravilne vzgoje sploh.

H koncu pripominjam še sledeče: Skavtska organizacija s svojo vzgojo nima namena šolsko in domačo vzgojo izpodrinati ali nadomestiti, ima pa namen te dve vzgoji spopolniti, to se pravi vzgajati tam, kamor ne seže moč šole niti moč domače družine, namreč v življenju. — In še to: Ni še vsak dober skavt, ki je v organizaciji vpisan! Z vstopom med skavte ni še vzgoja vstopivšega dovršena, temveč se je šele pričela. Glupost je tedaj

pričakovati, da mora biti vsakdo, ki nosi skavtski znak, že dobro vzgojen, ker je z vstopom v organizacijo pokazal šole dobro voljo, poboljšati se, še večja glupost pa se mi zdi soditi vrednost skavtske organizacije po delu onih, ki so skavti morda komaj par mesecev.

Zato ne sodite prehitro!

Glavna težkoča, glavna ovira skavtski organizaciji pri nas je pač to, da aktivno sodeluje premalo odraslih, premalo vzgojiteljev in staršev. Roditelji skavtizmu sicer zapajo ter mu brezskrbno prepuste svojo dečo, ker vedo, da je v dobrih rokah, ne pomislijo pa v koliko pomoč bi bilo organizaciji tudi njihovo vsaj delno aktivno sodelovanje. Ravno tako bi bilo potrebno, da sodelujejo naši poklicni vzgojitelji. Učitelju-vzgojitelju se v skavtski organizaciji odpira zelo hvalno polje za vzgojno delo posebno pri tistih, ki so šolo ravno dovršili ter so prepuščeni samim sebi. — Zato je odklanjajoče stališče bolgarskega učiteljstva popolnoma zgrešeno. Toliko v vednost.

99. tabela.

Nekateri ljudje zbiraajo star denar, drugi stikajo za znamkami. Nikoli nisem mogel razumeti teh ljubiteljev mrtvih starin. Ali odkar sem sam začel v njih družbo, razumem njihovo vnetje in ljubezen. Postal sem namreč nabiratelj uradnih tabel. Kdaj sem začel s tem sportom ne vem, vem le to, da tisti krat, ko sem prvo spravil za spomin, še ni-

sem bil plešast, niti najmanj ne — danes, ko je moja zbirka »tabele« že dosegla lepo število 99, pa sem že. Ali ni mi žal, četudi so morda ravno te tabele sokrove, da ne potrebujem več gostega glavnika. Zakaj presanjal sem z tabelami toliko lepih sanj, da bi im bilo dolgočas, če bi prenehale.

Ze prva, ki sem jo v svoji neplešasti dobi prinesel domov, nam je prinesla toliko neskaljenega in pristnega veselja, da obujava z ženo kaj rada spominje nanjo.

Se dobro se spominjam, kako sem zmagonosno stopil s tabelo v roki v sobo in zavpil: »Heureka!« Potem sva sedla z ženo za mizo in računala po tabeli nove dohodke. Čim dlje sva računala, tem več jih je bilo dohodkov. In sva začela dohodke razdeljevati. V mislih so se polnile omare, frčalo je staro pohištvo na cesto, stopalo novo, najmoderneje na njih mesto — sploh: eleganca se je usidrala v naš dom. Ta tabela se je sicer izkazala za nepravo in pretirano, ali na njeno mesto je prišla druga, sicer nekoliko okrnjena, ali vendar tako malo, da bi se z njo lahko uresničila polovica najinega programa.

Tudi vsa vrsta naslednjih tabel se je vsebinsko krčila in se približevala čudežno hitro sedanjim mojim dohodkom, vendar so bile še vse take, da se je izplačalo govoriti o njih.

Devetindevetdeset različnih tabel hranim in pregledujem ter primerjam dan za dnem. Ljubim jih, ker so v njih zakopana moja najlepša leta in pa tudi zato, ker je v njih lep življenjski princip. Ta namreč: če srečaš človeka, ki upa, ne jemlji mu upa hkrati, temveč počasi, po dozah, sicer ga lahko zadene — kap.